

ג'ואנה ושקונסלוש לוזיטנה 2013

ג'ואנה ושקונסלוש (נ' 1971) היא מבכירי אמני פורטוגל ונציגתה לביינאלה של ונציה 2013. יצירתה עוסקת בבחינת זהויות מגדריות, מעמדיות ולאומויות במדיות של פיסול, מיצב, אסמבלאז', וידיאו וצילום, תוך קריאת תיגר על השגרה של מהלך החיים היומיומי. בעבודותיה היא מרחיבה הן את עקרונות הפופ האמריקני והריאליזם החדש האירופי, והן את השימוש בחפץ המצוי בהשראת מרסל דושאן, תוך התאמתם לשיח העכשווי.

יצירותיה של ושקונסלוש מושתתות על ניכוס של אובייקטים, הוצאתם מהקשרם וערעור על מעמדם. היא משבשת ופורצת את הגבולות של דיכטומיות תרבותיות מושרשות כמו: פרט/ציבורי, מסורתי/מודרני, עבודת יד/תיעוש, נש/גברי, גבוה/נמוך. מגוון החומרים שהיא משתמשת בהם (טקסטיל, פלסטיק, קרמיקה), כמו גם טכניקות של התקה וחיקוי, משרתים רעיונות אלה, המתממשים גם בעבודות גרנדיוזיות, מכאונות-מקום (site-specific), כדוגמת עבודה זו.

האמנית יצרה את "לוזיטנה" תוך דיאלוג עם הגיאומטריה היוצאת-דופן של האטריום המפותל בגובה כ-27 מ' בבניין שמואל והרטה עמיר במוזיאון תל אביב לאמנות, המחדיר אור טבעי לבניין ומייצר את החזרו אל תוך מפלסיו השונים. כותרת העבודה - "לוזיטנה" (אישה לוזיטנית) - מתייחסת לעם הלוזיטני, שחי בפרובינקיה הרומית בצפון-מערב חצי האי האיברי ונחשב סימבולית כמקור האומה הפורטוגזית. השם מהדהד את תהליך ההתפתחות של הזהות המגדרית בתוך המסורת והתרבות של פורטוגל. העבודה נוצרה כחלק מהסדרה "ולקיריות" (דמויות נשיות מן המיתולוגיה הנורדית המרחפות מעל שדה הקרב ושולטות בתוצאותיו ובגורל לוחמיו), שהאמנית עוסקת בה מאז 2004 - עבודות טקסטיל תלויות, בעלות גוף מרכזי וזרועות משתלחות בדמות צורות אורגניות מוזרות.

עבודה יחידנית זו, המשקפת את סיגנונה האידיויסינקרטי של האמנית, עשויה חומרי טקסטיל רכים ואורגנטיים, שמקורם בפורטוגל ובישראל. ושקונסלוש משלבת בדים תעשייתיים ועבודות יד - מקצתם אוניברסליים, כמו סריגת קרושה, ומקצתם מקומיים, כמו הטלאת לבד מסורתית מהעיר ניזה שבמחוז אלנטז'ו בדרום פורטוגל - ליצירת מופע ספקטקולרי, צבעוני וחושני, החולש על המרחב שמייצרת האדריכלות הדיגיטלית העכשווית של הבניין וחודר אל חלליו.

אוצרת: אהובה ישראל

